

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/1/НА-СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2024 оны 03 дугаар сарын 25</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 99061861 Цахим хаяг: altantuya.m@audit.gov.mn Аудитор: С.Цэвээнсүрэн Утас: 99441515 Цахим хаяг: Tseveensurens@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан.....	11
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	12
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....	12
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	13
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	13
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	14
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө.....	14
3.5.2 Авлага.....	14
3.5.3 Бараа материал.....	15
3.5.4 Үндсэн хөрөнгө.....	15
3.5.6 Өр төлбөр.....	16
3.5.7 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	17
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	17
3.7 Орлогын данс.....	17
3.8 Зардлын данс.....	18
3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	19
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	21
4.1. Ерөнхий зүйл.....	21
4.2 Материаллаг байдал.....	21
4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	21
4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	22
4.5 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд.....	22
4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	22
4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	22
4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	22
4.9 Аудитын гол асуудал.....	23

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2024. 03. 25 № 2/105
танай _____-ны № _____-т
Г _____ Г

Г УРВАНБУЛАГ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Э.ЖАВХЛАН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

5020391

Тус сум нь 13 нэр төрлийн орлогоор 278,520.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээр төсвөө баталснаас 483,985.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлогыг 173,7 хувьтай биелүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 7 зорилтын хүрээнд 83 арга хэмжээ төлөвлөж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт 85,18 хувьтай үнэлэгдсэн байна.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Гурванбулаг сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

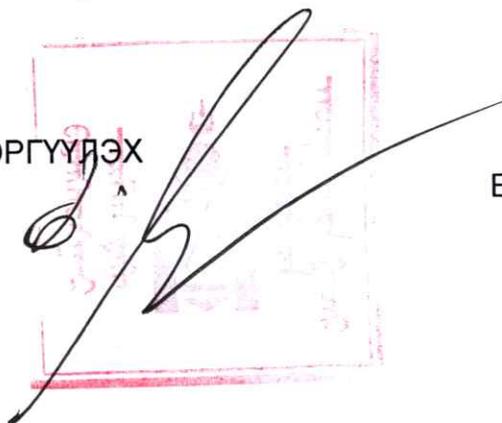
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	958,814.39	1,061,577.49
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	619,175.14	633,916.01
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	619,175.14	633,916.01
3121	Төгрөг	619,175.14	633,916.01
31211	Төрийн сангийн харилцах	619,175.14	633,916.01
33	АВЛАГА	251,066.58	289,751.29
335	Бусад авлага	149,721.18	217,223.99
3351	Байгууллагаас авах авлага	18,721.18	86,223.99
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	131,000.00	131,000.00
336	Зээлийн авлага	101,345.40	72,527.30
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	101,345.40	72,527.30
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	101,345.40	72,527.30
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	88,572.66	137,910.19
351	Түүхий эд материал	20,806.90	21,564.73
35110	Тусгай зориулалттай материал	16,803.90	19,302.73
35130	Эм боох материал	4,003.00	2,262.00
354	Хангамжийн материал	67,765.76	110,667.68
35410	Бичиг хэргийн материал	2,320.90	2,291.90
35420	Аж ахуйн материал	17,725.61	44,068.78
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	284.00
35470	Бусад хангамжийн материал	47,719.25	64,023.00
35600	Мал амьтад	-	5,677.78
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,614,796.00	2,608,194.31
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,614,796.00	2,608,194.31
392	Биет хөрөнгө	2,585,029.33	2,578,760.98
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,359,720.16	2,409,858.06
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(240,117.45)	(340,395.95)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	224,827.80	233,674.43
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(151,524.80)	(182,621.07)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	278,590.62	315,508.62
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(157,558.23)	(191,534.05)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	109,995.56	122,095.56
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(69,565.17)	(80,293.51)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	432,082.54	526,695.95
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(202,676.20)	(235,481.57)
39217	Ном	1,254.50	1,254.50
393	Биет бус хөрөнгө	29,766.67	29,433.33
39301	Програм хангамж	2,950.00	2,950.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,283.33)	(1,616.67)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	28,100.00	28,100.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,573,610.38	3,669,771.80
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	-	3,578.10
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	3,578.10
413	Өглөг	-	3,578.10
4136	Бусад өглөг	-	3,578.10
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	3,578.10
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,573,610.38	3,666,193.70
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,573,610.38	3,666,193.70

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	235,921.59	235,921.59
51101	Өмч: - төрийн	235,921.59	235,921.59
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,320,889.29	3,413,472.61
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,752,023.08	3,320,889.29
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(2,431,133.78)	92,583.32
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	16,799.50	16,799.50
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>3,573,610.38</u>	<u>3,669,771.80</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,546,367.05	1,882,236.25
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	475,310.23	433,334.15
110	Орлогын албан татвар	134,546.90	186,339.17
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	121,329.73	170,695.04
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	119,349.73	169,125.04
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,980.00	1,570.00
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	13,217.16	15,644.14
110201	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар	13,217.16	15,644.14
113	Хөрөнгийн албан татвар	11,836.38	34,192.64
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	250.08	705.04
113002	Бууны албан татвар	1,170.00	3,450.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	10,416.30	30,037.60
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	328,926.95	212,802.34
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	8,038.24	14,273.73
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,350.84	1,766.57
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	-	189.60
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	6,687.40	12,317.56
1181	Газрын төлбөр	5,499.76	3,413.55
118101	Газрын төлбөр	5,499.76	3,413.55
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	315,388.80	194,920.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	315,388.80	194,920.00
1183	Бусад татвар	0.15	195.05
118301	Бусад татвар	0.15	195.05
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,572,833.61	348,336.18
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,572,833.61	348,336.18
120002	Хүүгийн орлого	31,977.55	39,948.41
120003	Торгуулийн орлого	7,780.80	10,703.26
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,533,075.26	297,684.52
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	589.70	12,122.81
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,532,485.56	285,561.71
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,498,223.21	1,100,565.92
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	117,919.71	8,231.07
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	117,919.71	8,231.07
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	15,781.30	34,896.76

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	9,198.70	3,433.65
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,582.60	31,463.11
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,364,522.20	1,057,438.10
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	667,933.20	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	483,344.60	641,978.80
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	213,244.40	415,459.30
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,873,618.46	1,789,652.94
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,873,618.46	1,789,652.94
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	817,426.43	1,550,293.04
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	301,688.28	524,968.53
210101	Үндсэн цалин	235,031.41	361,041.95
210102	Нэмэгдэл	47,308.34	122,193.12
210104	Урамшуулал	11,170.77	41,733.46
210105	Гэрээт ажлын хөлс	8,177.76	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	37,575.75	65,778.79
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,564.67	44,789.18
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,997.28	5,254.40
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,385.01	4,203.52
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	596.58	1,022.87
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,032.20	10,508.82
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	33,595.10	61,567.60
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,493.00	30,124.10
210302	Түлш, халаалт	19,062.61	31,443.51
210303	Цэвэр, бохир ус	39.50	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	85,702.50	154,150.30
210401	Бичиг хэрэг	11,274.96	6,859.94
210402	Тээвэр, шатахуун	45,215.94	50,669.37
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,360.50	9,627.95
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,075.90	3,440.80
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	14,655.80	62,808.35
210408	Бараа материал акталсны зардал	5,119.40	8,743.90
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	-	12,000.00
2105	Нормативт зардал	6,377.85	4,543.90
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	612.00	1,901.00
210502	Хоол, хүнс	5,395.85	2,642.90
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	370.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,073.30	19,753.35
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10.00	-
210604	Урсгал засвар	3,063.30	19,753.35
2107	Томилолт, зочны зардал	7,556.00	21,369.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,556.00	21,369.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	210,465.16	357,827.70
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	209,086.96	355,950.23
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	287.78
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	304.83	610.70

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	88.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	573.38	891.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	131,392.48	340,333.86
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,916.62	117,770.24
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,210.00	1,188.50
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	126,265.86	221,375.12
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,056,192.03	239,359.90
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	28,131.19	5,430.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,773.39	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,357.80	5,430.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,009,740.22	233,929.90
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	908,637.40	233,929.90
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	101,102.82	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	18,320.63	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	18,320.63	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>1,672,748.59</u>	<u>92,583.32</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,103,882.37	-
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	4,103,882.37	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(4,103,882.37)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>(2,431,133.78)</u>	<u>92,583.32</u>

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,852,532.33	593,823.19	3782502.23	6,228,857.75
2	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,852,532.33	593,823.19	3,782,502.23	6,228,857.75
3	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-2,431,133.78	-2,431,133.78
4	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,852,532.33	593,823.19	1,351,368.44	3,797,723.96
5	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,852,532.33	593,823.19	1,351,368.44	3,797,723.96
6	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,616,610.73	-577,023.70	1,969,520.85	-224,113.58
7	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	235,921.59	16,799.50	3,320,889.29	3,573,610.38
8	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	92,583.32	92,583.32
9	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	235,921.59	16,799.50	3,413,472.61	3,666,193.70

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>2,315,215.55</u>	<u>1,595,492.64</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	475,310.23	433,334.15
110	Орлогын албан татвар	134,546.90	186,339.17
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	121,329.73	170,695.04
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	119,349.73	169,125.04
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,980.00	1,570.00
1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	13,217.16	15,644.14

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

110201	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар	13,217.16	15,644.14
113	Хөрөнгийн албан татвар	11,836.38	34,192.64
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	250.08	705.04
113002	Бууны албан татвар	1,170.00	3,450.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	10,416.30	30,037.60
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	328,926.95	212,802.34
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	8,038.24	14,273.73
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,350.84	1,766.57
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	-	189.60
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	6,687.40	12,317.56
1181	Газрын төлбөр	5,499.76	3,413.55
118101	Газрын төлбөр	5,499.76	3,413.55
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	315,388.80	194,920.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	315,388.80	194,920.00
1183	Бусад татвар	0.15	195.05
118301	Бусад татвар	0.15	195.05
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	83,893.06	131,592.57
120	Нийтлэг татварын бус орлого	83,893.06	131,592.57
120002	Хүүгийн орлого	31,977.55	39,948.41
120003	Торгуулийн орлого	7,780.80	10,703.26
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	44,134.70	80,940.91
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	43,545.00	30,888.10
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	589.70	50,052.81
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,756,012.26	1,030,565.92
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	117,919.71	8,231.07
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	117,919.71	8,231.07
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	32,866.15	34,896.76
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	9,198.70	3,433.65
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	23,667.45	31,463.11
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,605,226.40	987,438.10
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	908,637.40	-
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	483,344.60	641,978.80
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	213,244.40	345,459.30
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,816,961.45	1,209,100.16
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,816,961.45	1,209,100.16
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	743,952.52	1,169,154.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	341,721.53	526,151.22
210101	Үндсэн цалин	234,874.07	344,750.49
210102	Нэмэгдэл	45,700.21	144,836.74
210104	Урамшуулал	5,802.08	36,563.99
210105	Гэрээт ажлын хөлс	55,345.17	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	43,415.14	64,554.09
210201	Тэтгэврийн даатгал	29,856.42	43,913.66
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,209.22	5,166.76
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,927.51	4,133.97

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	665.89	1,005.48
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,756.10	10,334.23
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	200,393.82	269,222.32
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,989.09	20,561.86
210302	Түлш, халаалт	178,254.89	245,747.35
210303	Цэвэр, бохир ус	2,149.84	2,913.11
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40,176.04	47,193.88
210401	Бичиг хэрэг	4,751.66	5,002.20
210402	Тээвэр, шатахуун	22,333.01	32,524.18
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,595.63	1,552.30
210404	Ном, хэвлэл	349.45	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,952.10	7,234.50
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,194.20	880.70
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,087.24	56,761.55
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	55.00	1,375.00
210604	Урсгал засвар	13,032.24	55,386.55
2107	Томилолт, зочны зардал	7,556.00	21,369.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,556.00	21,369.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	19,279.95	24,834.61
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,678.97	21,244.14
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	192.15	287.78
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	271.83	610.70
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33.00	88.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,604.00	2,604.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	78,322.81	159,067.94
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	73,536.31	157,084.44
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,786.50	1,983.50
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,073,008.93	39,945.54
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	28,131.19	6,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,773.39	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,357.80	6,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,026,557.11	8,231.07
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	908,637.40	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	117,919.71	8,231.07
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	18,320.63	25,714.47
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	18,320.63	25,714.47
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>498,254.10</u>	<u>386,392.48</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	225,985.86	371,651.61
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	225,985.86	371,651.61
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	225,985.86	371,651.61
220001	Барилга байгууламж	202,532.96	348,008.61
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	23,452.90	23,643.00

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(225,985.86)</u>	<u>(371,651.61)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	272,268.24	14,740.87
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	346,906.91	619,175.14
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	619,175.14	633,916.01

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,950,188.30	1,497,623.95	(452,564.35)	76.79
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,473,745.70	1,189,615.34	(284,130.36)	80.72
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,467,745.70	1,183,615.34	(284,130.36)	80.64
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	531,323.10	526,151.22	(5,171.88)	99.03
210101	Үндсэн цалин	345,360.70	344,750.49	(610.21)	99.82
210102	Нэмэгдэл	148,106.50	144,836.74	(3,269.76)	97.79
210104	Урамшуулал	37,855.90	36,563.99	(1,291.91)	96.59
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	70,704.30	64,554.09	(6,150.21)	91.30
210201	Тэтгэврийн даатгал	48,078.90	43,913.66	(4,165.24)	91.34
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,656.20	5,166.76	(489.44)	91.35
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,524.90	4,133.97	(390.93)	91.36
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,131.20	1,005.48	(125.72)	88.89
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,313.10	10,334.23	(978.87)	91.35
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	278,811.60	269,222.32	(9,589.28)	96.56
210301	Гэрэл, цахилгаан	26,210.00	20,561.86	(5,648.14)	78.45
210302	Түлш, халаалт	246,901.60	245,747.35	(1,154.25)	99.53
210303	Цэвэр, бохир ус	5,700.00	2,913.11	(2,786.89)	51.11
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	50,409.20	47,193.88	(3,215.32)	93.62
210401	Бичиг хэрэг	5,467.40	5,002.20	(465.20)	91.49
210402	Тээвэр, шатахуун	34,005.90	32,524.18	(1,481.72)	95.64
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,635.90	1,552.30	(83.60)	94.89
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,400.00	7,234.50	(1,165.50)	86.13
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	900.00	880.70	(19.30)	97.86
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	100,925.00	65,386.55	(35,538.45)	64.79
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	45,000.00	10,000.00	(35,000.00)	22.22
210604	Урсгал засвар	55,925.00	55,386.55	(538.45)	99.04

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2107	Томилолт, зочны зардал	22,358.00	21,369.00	(989.00)	95.58
210702	Дотоод албан томилолт	22,358.00	21,369.00	(989.00)	95.58
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	17,872.00	15,652.33	(2,219.67)	87.58
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	13,580.00	12,061.85	(1,518.15)	88.82
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300.00	287.78	(12.23)	95.93
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,300.00	610.70	(689.30)	46.98
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88.00	88.00	-	100.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,604.00	2,604.00	-	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	395,342.50	174,085.94	(221,256.56)	44.03
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	393,342.50	172,102.44	(221,240.06)	43.75
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,000.00	1,983.50	(16.50)	99.18
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,000.00	6,000.00	-	100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,000.00	6,000.00	-	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,000.00	6,000.00	-	100.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	476,442.60	308,008.61	(168,433.99)	64.65
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	476,442.60	308,008.61	(168,433.99)	64.65
220001	Барилга байгууламж	476,442.60	308,008.61	(168,433.99)	64.65
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,950,188.30	1,595,862.74	(354,325.56)	81.83
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,706,811.20	1,554,921.84	(151,889.36)	91.10
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,352,275.70	1,209,462.54	(142,813.16)	89.44
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	354,535.50	345,459.30	(9,076.20)	97.44
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	243,377.10	40,940.91	(202,436.20)	16.82
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	36,980.00	30,888.10	(6,091.90)	83.53
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	11,800.00	10,052.81	(1,747.20)	85.19
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	194,597.10	-	(194,597.10)	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	194,598.19	194,598.19	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	292,836.98	292,836.98	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	212,731.64	34,896.76
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	206,864.14	34,896.76
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	109,370.43	9,182.29
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр,	109,370.43	9,182.29

	хураамж		
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	109,370.43	9,182.29
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	97,493.71	25,714.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	97,493.71	25,714.47
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	80,230.67	-
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	17,263.04	25,714.47
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17,263.04	25,714.47
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	5,867.50	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	5,867.50	-
225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	5,867.50	-
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	212,731.64	34,896.76
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	212,731.64	34,896.76
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	124,081.94	3,433.65
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	39,992.70	31,463.11
131107	ЭМД сангийн нэмэлт орлого	48,657.00	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Төрийн бодлогыг орон нутагт хэрэгжүүлэх иргэдийн хууль ёсны эрх ашигийг хамгаалах ардчилал, шударга есыг тогтоох хууль дээдлэх төрийн үйл ажиллагаа, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх, олон талт арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, ажил үйлчилгээг хөнгөн шуурхай жигд хүртээмжтэй явуулах, төсөв санхүүгийн хэмжээг тодорхойлох эцсийн үр дүнг үнэлж дүгнэх нийгмийн үйлчилгээний чанар үр ашгийг дээшлүүлэхэд гол зорилго оршино.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Гурванбулаг сумын Засаг Засаг даргын Тамгын газрын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь "Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлж, иргэдэд хүнд сурталгүй, аливаа чирэгдэлгүй, хурдан шуурхай үйлчлэх явдлыг хэвшүүлж, эдийн засаг нийгмийн бусад хөтөлбөрүүдтэй нягт уялдсан цэгцтэй, уян хатан бөгөөд үр ашигтай үйлчилгээг бий болгоно" гэж тодорхойлсон байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Гурванбулаг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2021, 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ийн дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 96,161.4 мянган төгрөгөөр буюу 2,6 хувиар өссөн байна.

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	958,814.4	1,061,577.5	102,763.1
Мөнгөн хөрөнгө	619,175.1	633,916.0	14,740.9
Авлага	251,066.6	289,751.3	38,684.7
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	88,572.7	137,910.2	49,337.5
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,614,796.0	2,608,194.3	(6,601.7)
Үндсэн хөрөнгө	3,437,521.2	3,640,137.1	202,615.9
Хуримтлагдсан элэгдэл	(822,725.2)	(1,031,942.8)	(209,217.6)
Нийт хөрөнгө	3,573,610.4	3,669,771.8	96,161.4
Өр төлбөр	-	3,578.1	3,578.1
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	3,573,610.4	3,666,193.7	92,583.3
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	3,573,610.4	3,669,771.8	96,161.4

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 619,175.1 мянга, эцсийн үлдэгдэл 633,916.0 мянган төгрөг болж 14,740.9 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн харилцах дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгө	619,175,1	633,916,0	+14,740,9	30,3
Дүн	619,175,1	633,916,0	+14,740,9	30,3

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 619,175.1 мянган төгрөг нь төрийн сангийн орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд буцаан төвлөрүүлсэн 134,582.1 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 161,427,8 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 131,409.1 мянга, орон нутгийн ерөнхий орлогын үлдэгдэл 206,496.0 мянган төгрөг байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 251,066.6 мянга, эцсийн үлдэгдэл 289,751.3 мянган төгрөг болж 38,684.7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Байгууллагаас авах авлага	18,721.2	86,224.0	67,502.0
Хувь хүмүүсээс авах авлага	131,000.0	131,000.0	0.0
Хувь хүмүүст олгосон зээл	101,345.4	72,527.3	(28,818.1)
Хувийн хэвшлийн аж ахуй нэгжид олгосон зээл			-
Дүн	251,066.6	289,751.3	38,684.7

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 25,0 хувь буюу 172,527.3 мянган төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангийн авлага, 9,2 хувь буюу 26,543.1 мянган төгрөг ЗДТГ-ын авлага, 64,8 хувь буюу 187,679.5 мянган төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сан, 1,0 хувь буюу 3,001.4 мянган төгрөг нь ИТХ-ийн авлага байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Засаг даргын Тамгын газар	18,125.6	26,543.1	8,417.5	9,2
ИТХ	2,000.0	3,001.4	1,001.4	1,0
СХС	101,345.4	72,527.3	-28,818.1	25,0
ОНХСан	129,595.6	187,679.5	58,083.9	64,8
НИЙТ ДҮН	251,066.6	289,751.3	38,684.7	100.00

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сум хөгжүүлэх сангийн авлага оны эхэнд 101,345.4 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд тухайн онд зээл олгоогүй бөгөөд 28,818,1 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулж оны эцэст 72,527.3 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 885,726.6 мянга, эцсийн үлдэгдэл 137,910.1 төгрөг болж, 49,337.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	16,803.9	19,302.7	2,498.8
Эм боох материал	4,003.0	2,262.0	-1,741.0
Бичиг хэргийн материал	2,320.9	2,291.9	-29.0
Аж ахуйн материал	17,725.6	44,068.7	26,343.1
Сэлбэг хэрэгсэл	-	284.0	284.0
Бусад хангамжийн материал	47,719.2	64,023.0	16,303.8
Мал амьтад	-	5,677.7	5,677.7
Дүн	88,572.6	137,910.1	49,337.5

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 137.910.1 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 49,337.5 мянган төгрөгөөр өссөн нь бичиг тусгай зориулалтын материал 2,498.8 мянган төгрөгөөр, аж ахуйн материал 26,343.1 мянган төгрөгөөр, сэлбэг хэрэгсэл 284.0 мянган төгрөгөөр, бусад хангамжийн материал 16,303.8 төгрөгөөр, мал амьтад 5,677.7 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	1,407.8	3,472.8	2,465.0	1,6
ЗДТГ	87,164.8	134,437.3	47,272.5	98,4
НИЙТ ДҮН	88,572.6	137,910.1	49,337.5	100.0

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 208,017.6 мянган төгрөгийн бараа материалын төсвийн хөрөнгөөр, 82,431.2 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан байна. Мөн нийт 232,367.5 мянган төгрөгийн бараа материал зарцуулж, 8,743,9 мянган төгрөг бараа материалыг бусад зарлагаар зарлагдсан байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	290,448.9	Хасагдсан	241,111.4
Худалдан авсан	208,017.6	Худалдсан, зарцуулсан	232,367.5
Хандиваар	82,431.3	Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр	
Шилжүүлсэн авсан		шилжүүлсэн	
бусад		бусад	8,743.9

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 3,437,521.1 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 3,640,137.1 мянган төгрөг болж 202,616.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	3,406,471.1	3,609,087.1	202,616.0	99,1
Барилга байгууламж, орон сууц	2,357,720.1	2,409,858.0	50,137.9	66.77

**Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

Тээврийн хэрэгсэл	224,827.8	233,674.5	8,846.7	6.47
Машин тоног төхөөрөмж	278,590.6	315,508.6	36,918.0	8.74
Тавилга эд хогшил	109,995.6	122,095.6	12,100.0	3.38
Номын фонд	1,254.5	1,254.5		0.03
Бусад үндсэн хөрөнгө	432,082.5	526,695.9	94,613.4	14.59
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	31,050.0	31,050.0	.0	0,9
Программ хангамж	2,950.0	2,950.0	0	9,5
Бусад биет бус хөрөнгө	28,100.0	28,100.0	0	90,5
НИЙТ ДҮН	3,437,521.1	3,640,137.1	202,616.0	100.0

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 23,643.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан, 203,130.4 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан байна. Нийт хасагдсан 24,157.5 мянган төгрөгийн хөрөнгө шилжүүлсэн байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	26,730.1	29,230.1	2,500.0	0,8
ЗДТГ	3,410,791.0	3,610,907.0	200,116.0	99,8
НИЙТ ДҮН	3,437,521.1	3,640,137.1	202,616.0	100.0

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 202,616.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд ОНХС-ын хөрөнгөөр хийгдсэн хөрөнгийг орлого авсан голлох нөлөө үзүүлж байна

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	226,773.4	Хасагдсан	24,157.5
Худалдан авсан	23,643.0	Худалдсан	
Хандиваар	0.00	Акталсан	
Шилжүүлэн авсан		Шилжүүлсэн	24,157.5
бусад	203,130.4	Бусад	

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.6 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөр тайлант онд 3,578.1 мянган төгрөгөөр үүссэн байна.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН				
Ажилчидтай холбогдсон өглөг				
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг				
Байгууллагад төлөх өглөг		3,578.1	3,578.1	100,0
Хувь хүмүүст өгөх өглөг				
Дүн	0	3,578.1	3,578.1	100.0

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант хугацааны эцэст богино хугацаат өр төлбөрийн үлдэгдэлгүй байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ОНХС		3,578.1	3,578.1	100,0
ДҮН	0	3,578.1	3,578.1	100,0

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 3,573,610.3 мянга, эцсийн үлдэгдэл 3,669,771.8 мянган төгрөг болж 92,583.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	235,921.6	235,921.6	0	6,6
Өмч: - төрйн				
Хуримтлагдсан үр дүн	3,320,889.2	3,413,472.6	92,583.4	92,9
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	16,799.5	16,799.5		0,5
Дүн	3,573,610.3	3,669,771.8	92,583.4	100,0

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.7 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2022.12.14-ны өдрийн хуралдааны 10/02 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 266,520.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 6,000.0 мянга, нийт 272,520.0 мянган төгрөгөөр баталж, 2023 оны 07 дугаар сарын 06-ны өдрийн Сумын ИТХ-хуралдааны 14/01 дугаар тогтоолоор тодотгол хийсэн байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	272,520.0	483,985.8	200,762.5	173,6
ЦХТА орлого /суутган/	145,200.0	169,125.0	23,925.0	116,5
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	900.0	705.0	-195.0	78,3
Бууны татвар	5,820.0	3,450.0	-2,370.0	59,3
ИОТХ	18,000.0	15,644.1	-2,355.9	87,0
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,000.0	1,766.6	-233.4	88,3
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	39,700.0	39,948.4	248.4	100,6
Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого	3,000.0	1,570.0	-1,430.0	52,3
Малын тоо толгойн албан татвар	30,000.0	30,037.6	37.6	100,1
Газрын төлбөр	19,000.0	3,413.5	-15,586.5	18,0
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	8,400.0	12,317.5	3,915.5	146,7
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр		194,920.0	194,920.0	0
ТТАМАТөлбөр	500.0	189.6	-310.4	38,0
Газрын дуудлага худалдааны орлого	7,200.0	-	-7,200.0	-
Бусад татвар		195.0	195.0	
2.Татварын бус орлого	6,000.0	10,052.8	4,703.2	178,4
2.1.Хүү торгуулийн орлого	6,000.0	10,052.8	4,703.2	178,4
Нийт дүн	278,520.0	483,985.8	205,465.8	173,7

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 173,6 хувь буюу 200,762.5 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 23,925.0 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 248.4 мянга, малын тоо толгойн албан татвар 37.6 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 3,915.5 мянга, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 194,920.0 мянга, бусад татвар 195.0 мянга, хүү торгуулийн орлого 4,703.2 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна. Харин үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар 195.0 мянга, ИОТТХ-ийн албан татвар 2,355.9 мянга, галт зэвсгийн албан татвар 2,370.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 233.4 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны орлого 1,430.0 мянган төгрөг, газрын төлбөр 15,586.5 мянга, ТТАМАТөлбөр 310.4 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод сумын Засаг даргын Тамгын газар 11,800.0 мянган төгрөгийн орлого төлөвлөж 10,052.8 мянган төгрөгөөр биелүүлсэн байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 36,980.0 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 28,818.1 мянган төгрөгийн орлогыг оруулсан байна.

3.8 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 1,950,188.3 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас, 1,497,623.9 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас, 1,189,615,3 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулж 308,008.9 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Гурванбулаг сумын Засаг дарга	1,950,188.3	1,497,623.9	316,156.3	79.4
2	70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	129,110.0	123,054.9	6,055.1	95,3%
3	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	500.0	500.0	0	100%
4	82201 ГХУСАЗЗөвлөл зардал	6,656.0	6,607.3	48.7	99,3%
5	70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	603,131.7	568,508.7	34,804.9	94,2%
6	80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	100,181.6	98,050.1	2,131.4	97,9%
7	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	5,000.0	4,980.0	20.0	99.6%
8	81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	39,28.5	39,204.0	80.5	99.8%
9	81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	157,700.0	74,861.4	82,838.6	47,5%
10	82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	8,400.0	7,234.5	1,165.5	86,1%
11	Гамшгаас сэргийлэх сургалт сурталчилгаа	50,000.0	49,997.7	2.3	100,0%
12	71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	33,767.0	32,102.5	1,664.5	95.1
13	71702 Соёл урлаг	54,982.6	49,880.0	5,102.4	90.7
14	71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	38,581.8	37,118.8	1,463.0	96.2
15	71802 Ерөнхий боловсрол	106,598.5	106,597.4	1.1	99.9
16	70503 Орон нутгийн зорилтот	91,907.0	93,977.1	-2,070.0	102.2

	орон оруулалт				
17	83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	266,493.2	106,546.1	159,947.0	38,8
18	73402 ОНХС-хайгуулийн тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	6,342.1	6,342.1	0	100
19	83405 ОНХС Малын тоо толгойн албан татвар	30,000.0	19,443,0	10,557,0	64,81
20	83406 ОНХС -бусад	75,706,8	75,706,8	0	100
21	83403 ОНХС - Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	5,993,4	5,993,4	0	100
22	72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	139,670.0	100.0	139,570.0	0.07
	Нийт дүн	1,950,188.3	1,497,623.9	452,564.3	76.79

3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.9.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 5 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн бөгөөд Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022.12.16-ний өдрийн 10/02 дугаар тогтоолоор нийт 1,687,049.5 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Хүснэгт №14. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	75,024.0	121,344.5	-79,080.0
Засаг даргын Тамгын газар	373,799.8	759,080.2	-206,818.2
Сургууль	139,598.8	139,598.8	0.0
Цэцэрлэг	34,797.8	34,797.8	0.0
Эрүүл мэндийн төв	34,767.0	34,767.0	0.0
Соёлын төв	51,980.2	51,980.2	0.0
Сум хөгжүүлэх сан	0	134,310.0	-134,310.0
Орон нутгийн хөгжлийн сан	0	411,191.0	-411,191.0
Нийт дүн	866,376.8	1,687,049.5	909,328.0

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.9.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2021.12.16-ний өдрийн 10/02 дугаар тогтоолоор анх 1,687,049.5 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2023.07.06-ны өдрийн 14/01 дугаар тогтоолоор 263,138.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 1,950,188.3 мянган төгрөг болжээ.

Нийт зардлын 354,535.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 641,978.8 мянган төгрөгийг санхүүгийн дэмжлэгээс, 285,720.0 мянган төгрөгийг сумын орон нутгийн орлогоос, 11,800.0 мянган төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 619,174.0 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс, сум хөгжүүлэх сангийн орлогоос 36,980.0 төгрөгийг тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг 641,978.8 мянга, орон нутгийн орлогоос 710,296.9 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс

345,459.3 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 30,888.1 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 10,052.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч 142,813.1 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН
ЗДТГ	963,879.8	834,452.9	129,426.9	86.6	2,973.5
ИТХ	136,266.0	129,363.5	6,902.5	94.9	30,144.0
Соёлын төв	54,982.6	49,880.0	5,102.6	90.7	7,114.0
Сум хөгжүүлэх сан	139,670.0	100.0	139,570.0	0.1	
Сургууль	106,598.5	106,597.4	1.1	100.0	2,457.4
Цэцэрлэг	38,581.8	37,118.8	1,463.0	96.2	2,468.9
ЭМТ	33,676.0	32,102.5	1,573.5	95.3	11,223.2
ОНХС	476,442.6	308,008.6	168,434.0	64.6	-
Нийт дүн	1,950,097.3	1,497,623.7	452,473.6	76.8	56,381.1

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,497,623.9 мянган төгрөг буюу 76.79 хувьтай байгаа нь ЗДТГ-ын урсгал зардлыг 129,426.9 мянган төгрөгийн төсвийн хэмнэлт үүгэж, орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөсөн ажлууд хийгдээгүйгээс зардлыг 168,434.0 мянга, сум хөгжүүлэх сангаас зээл олгоогүйгээс 139,570.0 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэн нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.9.3 Нэмэлт төсөв

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 16,469.3 мянга, аймгийн иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаас 1,300.0, мянга, Аймгийн засаг даргын нөөцөөс 6,154.0 мянга, Аймгийн статистикийн хэлтсээс 2,729.0 мянга, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 6,286.3 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 16,469.3 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 16. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	1,800.0	33,096.7	34,896.7
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,800.0	1,633.6	3,433.6
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө			
Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		31,463.1	31,463.1
НИЙТ ЗАРЛАГА	798.6	8,383.6	9,182.2
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	798.6	8,383.6	9,182.2
Төсөвт төвлөрүүлсэн	1001.4	24,713.1	25,714.5

Эх сурвалж: Гурванбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор С.Цэвээнсүрэн гүйцэтгэж, ахлах аудитор М.Алтантуяа, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Гурванбулаг сумын сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлгэх хүсэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 12 дугаар сарын 11-ний өдрийн 1/148 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг 2023 оны 1-11 саруудад Засаг дарга Б.Гантулга, 12 сард Засаг дарга Э.Жавхан, 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны дарга П.Тогтожжаргал нар зурж байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2023 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 70 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн үйл ажиллагааны зардал 1,873,618.5 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 18,726.2 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 13,115.3 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.

4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тус байгууллага нь 2023 онд 154 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 154 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан, 2 мэдээллийг байршуулах хугацаа болоогүй байна.

4.5 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайланд онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг хуулийн хэрэгжилтийг Гурванбулаг сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад зөрчил илрээгүй.

4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 39,423.9 мянган төгрөгийн 4 алдаа зөрчил илэрснээс 22,579.2 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах албан шаардлага, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй 3 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2023 оны 06 дугаар сарын 09-ний өдрийн 2/111 тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна. Хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 20 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь Хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Албан шаардлага	1	22,579.2	1	22,579.2			100.0
Зөвлөмж	3	16,844.7	3	16,844.7			100.0
Нийт	4	39,423.9	4	39,423.9			100.0

4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байхгүй

4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд сумын орон нутгийн нөөц хөрөнгөнд 39,284.5 төгрөгөөр баталж 39,204.0 мянган төгрөгийг зарцуулж 80,5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

4.9 Аудитын гол асуудал

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Сумын Засаг даргын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 7 зорилт, 83 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр баталж 85,18 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Тус сум нь 13 нэр төрлийн орлогоор 278,520.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 483,985.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлогыг 173,7 хувь буюу 205,465.8 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Гурванбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 4 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Гурванбулаг сумын Засаг даргын харьяа 4 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо		Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл							
	Хамрагдвал зохих	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн			Үүнээс				
			Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Бүгд	Зөрчилгүй	Хязгаарла лттай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан	
ЗДТГ	1	1		1						
ИТХурал	1	1		1						
ОНХС	1	1		1						
СХС	1	1		1						
НИЙТ ДҮН	4	4		4	0	0	0			0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 53,723.9 мянган төгрөгийн алдаа, 53,723.9 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 1 зөрчилд албан шаардлага өгч ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №18. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
	Тоо	Дүн	Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
	Санхүүгийн тайлангийн зөрчил									
ЗДТГ	1	-						1		-
ОНХСан	1	53,723.9			1	53,723.9				
Нийт дүн	2	53,723.9			1	53,723.9		1		-

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэсэн

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй зөрчлийг санхүүгийн тайлангийн болон нийцлийн аудиттай холбоотой асуудал гэж ангилан үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 53,723.9 мянган төгрөгийн 2 зөрчил илэрсэн байна.

Д/д	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн /мянган төгрөг/	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт.	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	2	3	4	5	6
Засаг даргын Тамгын газар		-			
1	"Эвт уран санаа"ХХК-аас 3,200.0 мянган төгрөгийн үнэтэй мотоцикл худалдан авсан бөгөөд улсын дугаар гэрчилгээг аваагүй байна.	-	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Р.Гантулга Б.Дэлгэрдалай
Орон нутгийн хөгжлийн сан		53,723.9			
1	Сангийн хөрөнгөөр Цаг уурын талбайг стандартын болгох ажлыг хийхээр "Нью бест хаус" ХХК нь 2023.09.15-2023.12.30-ний хооронд гүйцэтгэхээр 97874000 төгрөгөөр гэрээ байгуулж, 53,723,916 төгрөгийг олгосон боловч 2023.12.18-ны байдлаар ажил эхлээгүй байна.	53,723.9	Төлбөрийн акт тогтоосон	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Жавхлан Б.Няммэший
Нийт дүн		53.723.9			

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа зөрчил илрээгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

_____ оОо _____